

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **R. K.**
státní příslušnost Indická republika,
t. č. Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5,
735 64 Havířov – Dolní Suchá
zastoupen Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem, advokátem
sídlem Vrázova 1324/40, 703 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2024, č. j. OAM-419/ZA-ZA11-HA10-2023, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2024, č. j. OAM-419/ZA-ZA11-HA10-2023, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobce Mgr. Ing. Tomáše Tillmanna, advokáta, **se určuje** částkou ve výši **5 070 Kč** a bude mu vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce žalobou podanou dne 19. 8. 2024 brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2024, č. j. OAM-419/ZA-ZA11-HA10-2023 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce dne 6. 4. 2023 požádal v České republice o mezinárodní ochranu.
3. Žalobce dne 14. 4. 2023 poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedl, že je svobodný, bezdětný, nemá náboženské přesvědčení a nikdy nebyl členem politické strany nebo skupiny, ani nikdy nevyvíjel politickou aktivitu. Do České republiky odcestoval v únoru 2022 letecky z Bombaje. Na území České republiky vstoupil 1. 3. 2022. Měl studijní vízum, cestovní pas má platný do 4. 8. 2026. V minulosti pobýval i v jiných státech Evropské unie. Měl udělená víza v Irsku, Dubaji, Německu, Velké Británii a stále má obchodní vízum do USA. Šlo o obchodní cesty. O mezinárodní ochranu nikde dříve nežádal. Je zdravý, nemá žádná zdravotní omezení. O mezinárodní ochranu žádá z několika důvodů. Prvním důvodem je skutečnost, že je ateista. Z důvodu ateismu byl sociálně vyloučen v rámci rodiny, která je silně nábožensky založená. Nemá tedy možnost se do rodiny zpětně integrovat. Dále uvedl, že byl zastrašován kvůli odlišným názorům – jinému pohledu na svět, náboženství, svobodu projevu. Lidé mu vyhrožovali a říkali, že se takto nemůže vyjadřovat. Začalo to v roce 2013. Poté odjel do Dublinu, ale když se vrátil, lidé opět negativně reagovali na jeho názory. Proto opět odjel do zahraničí. Kvůli jeho názorům vyhrožovali i jeho rodině, došlo i k roztržce. Dále k důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že v Indii žádal o výpis z trestního rejstříku. Stěžoval si na úřady, ale dozvěděl se, že pro indické úřady neexistuje. Výpis z rejstříku trestů získal až po třech letech. S žádostí o udělení mezinárodní ochrany to souvisí tak, že má za to, že došlo ke krádeži identity, jelikož mu úřady sdělily, že neexistuje.
4. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 14. 4. 2023 žalobce uvedl, že jeho problémy začaly asi v roce 2013, kdy se dostala v Indii k moci nová politická strana (Indická lidová strana), která podporovala hinduismus, přestala klást důraz na ekonomiku, celý společenský život se zaměřil na náboženství. Pro žalobce bylo důležité vzdělání, je svobodně smýšlející, proto se rozhodl odcestovat do Dublinu, aby se mohl integrovat do jiné společnosti. Bylo mu telefonicky vyhrožováno od přátel, rodiny a lidí, které znal. Upřesnil, že to bylo spíše zastrašování, např. vyloučením ze společnosti, problémy s úřady. Domníval se, že bude za své názory respektován, avšak s novým režimem pochopil, že nebude mít možnost se svobodně vyjadřovat. K otázce, jak se projevuje odmítání a vyloučení minorit ze společnosti, uvedl, že při konverzacích jsou jeho názory přeslechnuty, ignorovány, postupně to kumuluje. Má za to, že většinové mínění považuje premiéra za krále, boha. On tento názor nesdílí, což má dopad na práci, sociální postavení, byl ve vlasti odmítán a vylučován. Je sociálně izolován, nikdo se s ním nebaví, bojí se, že ho někdo napadne. Upřesnil však, že napaden nebyl, jen do něj např. lidé strkali při nástupu do autobusu, přičemž má za to, že tak činili záměrně, i když dané osoby neznal. Když se v roce 2017 do Indie vrátil, tak se cítil podobně, a proto nevycházel ven. Opět vycestoval v roce

2022, tři roky čekal na výpis z trestního rejstříku. Mezi lety 2017-2022 si založil vlastní firmu na export a poradenství, pracoval z bytu, peněz měl dost. Lidé z oboru mu říkali, že za jeho názory nedostane licenci a práci, ale tu nakonec dostal, i když to trvalo. V silně věřící rodině se cítil osamocen. Do České republiky přijel studovat, ale zjistil, že má zablokovaný účet, tudíž studium přerušil, neboť nemohl zaplatit školné. Nejdříve studoval online a po příjezdu do České republiky obdržel doklad, že je nyní vyloučen. Peníze na bankovní účet školy nevložil v hotovosti, neboť měl za to, že nejlepší cesta bude přestat studovat. V případném návratu do Indie se obává, že by to tam pro něj nebylo bezpečné a už by se zpět do České republiky nevrátil. Nebezpečí spatřuje v tom, že by celý proces získávání dokumentů musel podstoupit znovu a již dříve ho to stálo hodně času. Dokumenty už by nezískal. Během šesti měsíců, kdy byl v České republice, již našetřené peníze utratil. Obává se také výhrůžek smrti, jelikož v minulosti mu již bylo telefonicky smrti vyhrožováno. Jednalo se náhodné telefonáty od lidí, které neznal. Měl přestat říkat své názory, jinak ho čeká smrt. Telefonáty byly asi čtyři nebo pět v letech 2018-2019. Na policii nic nehlásil, protože nechtěl problém prohlubovat. S policií nikdy problém neměl, nebyl zatčen ani stíhán. K tvrzení, že pro úřady neexistuje, žalobce uvedl, že se tak domníval, jelikož vydání výpisu z rejstříku trestů trvalo tři roky. V České republice chce zůstat z důvodu, že cítí, že zde již v minulosti byl.

5. Dne 25. 7. 2023 provedl žalovaný s žalobcem doplňující pohovor za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce zopakoval, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu, že je ateista a cítí se tak v Indii izolován, jeho život ve vlasti je v ohrožení, jelikož má jiné názory. Konkrétně se obává o svůj život ze strany náboženských obcí, bude omezována jeho svoboda slova. Pohnutkou k odchodu z vlasti byly politické změny a nově kladený důraz na hinduismus. Když pobýval v Dublinu, žádal na indickém zastupitelském úřadu o prodloužení cestovního pasu. To bylo dle žalobce problematické, neboť vyřizování trvalo dlouho (i když požádal o zrychlené vydání do 7 dnů) a musel předložit spoustu dokumentů. Musel doložit mimo jiné výpis z rejstříku trestů, o který požádal online, což trvalo 30 dní. Cestovní doklad byl taktéž vydán bez problémů, jen po dlouhé době. O cestovní vízum do České republiky požádal na českém zastupitelském úřadu v Dillí přibližně v říjnu/listopadu 2020. Vízum obdržel v lednu 2021. V tomto případě taktéž musel dokládat výpis z rejstříku trestů. O něj opět požádal online a proces trval dva roky. Průběh žádosti o vydání výpisu z rejstříku trestů následně žalobce popsal. Situaci řešil s policií, ale ta jej nezastihla doma, na nadřízené složky si poté nestěžoval, ale obrátil se na kancelář veřejné žaloby. Uvedl, že neví, proč vydání výpisu z rejstříku trestů kvůli cestovnímu dokladu trval v minulosti jen jeden měsíc a další vydání dva roky. V případě žádostí i víza v jiných zemích nemusel dokládat výpis z rejstříku trestů. S rodinou ve vlasti v kontaktu není, neměl tam ekonomické problémy, ale po návratu by si práci nenašel, protože by byl izolován a už se mu to stalo po návratu z Irska. Žalobce byl následně upozorněn na nesrovnalost ve výpovědi, neboť původně uvedl, že čekal na výpis z rejstříku trestů tři roky, následně dva roky, a poté uvedl jeden rok. K žalobce sdělil, že o výpis žádal v roce 2018, a pak to již nehlídal, nestaral se o to, pak zažádal znovu v lednu nebo únoru 2019. Věc začal více řešit v roce 2019 a výsledný výpis dostal na přelomu října a listopadu 2020. Tento výpis obdržel na základě žádosti z roku 2019. Zopakoval, že je ve vlasti izolován, ale nikdy nebyl obtěžován policií ani státními úřady. Problémem byl způsob výdeje výpisu z rejstříku trestů. Vlastní firmu založil po návratu z Irska v roce 2018. Při založení předložil úřadu několik dokumentů, výpis z rejstříku trestů nebyl potřeba. Setkal se s telefonickými výhrůžkami z důvodu jeho

ateismu. V případě návratu do vlasti by mu bylo vyhrožováno opětovně. Ve vlasti nikdy nebyl stíhán ani odsouzen, své problémy však nemůže vyřešit přestěhováním. U každého dokladu je otázka na náboženské přesvědčení. Ke krádeži identity uvedl, že se tak cítil, jelikož byl izolována a vyřízení jeho žádosti o výpis z rejstříku trestů trvalo dva roky. Přeje si v České republice zůstat a pracovat. V okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu tak ovšem neuvažoval. Žádost o mezinárodní ochranu nepodával ihned po vstupu do České republiky, neboť zde chtěl nejprve studovat, a poté pracovat. Snažil se o vyřízení legálního pobytu jinou cestou (změna účelu studijního víza na pracovní), avšak neúspěšně.

6. Žalobce dne 27. 2. 2024 měl možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany a vyjádřit se k nim, avšak této možnosti nevyužil.
7. Žalovaný v rámci správního řízení shromáždil tyto podklady: Indie, Informace OAMP, Bezpečnostní a politické situace v zemi, stav k 1. září 2023; Indie, Informace Australské vlády, zpráva o zemi Ministerstva zahraničních věcí a obchodu – Indie, stav k 29. 9. 2023.
8. Napadeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je, že byl obtěžován a bylo mu vyhrožováno smrtí neznámými osobami kvůli jeho ateismu. Kvůli ateismu se cítí být v Indii odmítán a izolován od většinové věřící společnosti. Žalovaný nejprve zhodnotil naplnění důvodů pro udělení azylu. Vycházel především z výpovědi žalobce a dále z opatřených informací. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neuvedl skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřování k uplatňování politických práv a svobod. Žalobce vycestoval z vlasti na základě osobního cestovního dokladu bez jakýchkoliv problémů. Nelze tedy shledat znaky pronásledování za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Žalobci nehrozí ani pronásledování uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce opustil vlast legálně na základě cestovního dokladu a uděleného víza za účelem studia. O legální pobyt přišel v okamžiku, kdy nebylo vyhověno jeho žádosti o změnu účelu víza. Žalobce nehovořil o žádných problémech ze strany státních orgánů nebo bezpečnostních složek., které by v době před odjezdem ze své vlasti pociťoval. Žalobce hodlá v České republice zůstat i nadále, protože zde zamýšlí pracovat a cítí se zde svobodný s ohledem na jeho ateismus. Žalovaný posoudil žalobcova tvrzení týkající se možných problémů spojených s ateismem (včetně telefonického vyhrožování) a dospěl k závěru, že ani v tomto případě se nejedná o důvodu pro udělení azylu. Tyto výhrůžky nijak nesouvisí s důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Jak žalobce uvedl, jednání, jehož se dle jeho tvrzení obává, nemá s taxativně vyjmenovanými důvody pro udělení azylu žádnou souvislost, když jediným motivem původců této hrozby, tedy žalobcem blíže neurčených osob, je jejich osobní nevraživost vůči žadateli, a to skrze jeho ateistické názory.
9. K tomu žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a zkonstatoval, že žalobce přicestoval do České republiky v březnu roku 2022 a po celou dobu svého pobytu neprojevil o mezinárodní ochranu žádný zájem, ten projevil až poté, co mu nebylo vyhověno ve věci žádosti o změnu účelu jeho studentského víza na vízum pracovní a pozbyl tak povolení k legálnímu pobytu v České republice. Zdůraznil výjimečnost institutu mezinárodní ochrany. Žalobce dále nesplnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle

§ 13 a § 14 zákona o azylu. Žalobce je dospělý, plně svéprávný, praceschopný, soběstačný a zdravý. Nelze tak učinit závěr, že jeho případ je hodný zvláštního zřetele.

10. Žalovaný následně posoudil možnost naplnění důvodů k udělení doplňkové ochrany. Uvedl, z jakých podkladů vycházel, a že dal žalobci možnost se s podklady seznámit, přičemž ten této možnosti nevyužil. Žalovaný zjistil, že žalobce neměl během pobytu ve vlasti žádné konkrétní problémy s indickými státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. Žalobce nebyl ve vlasti ani stíhán a neuvedl ani žádné jiné skutečnosti, dokazující, že by konkrétně jemu v případě návratu do vlasti reálně hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí takového jednání ze strany státních orgánů země, které by ve své povaze bylo možno vyhodnotit jako vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu.

III. Obsah žaloby

11. Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce včasnou žalobu, v níž navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
12. Nejprve v obecné rovině namítal, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech a že žalovaný zejména nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, neboť v tomto případě nebyly náležitě zohledněny všechny žalobcem uvedené skutečnosti. Žalovaný rovněž nezjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný pro řádné posouzení věci.
13. Konkrétně žalobce uvedl, že má ve vlasti problémy z důvodu, že je ateista. V této souvislosti se setkal s výhrůžkami smrti či fyzickým napadáním ze strany cizích lidí. Je odmítán a sociálně vyloučen, přestala s ním komunikovat vlastní rodina. Žalobce ve vlasti kvůli obavám přestal vycházet z domu a následně z vlasti vycestoval. Dále se obává, že došlo ke krádeži jeho identity. Indické úřady při vyřizování výpisu z rejstříku trestů žalobci tvrdily, že neexistuje a jeho údaje nejsou evidovány. Obvykle vyřízení žádosti o výpis z rejstříku trestů trvá kolem 20 dnů, v případě žalobce se jednalo o roky. Z neznámých důvodů mu byl zablokován bankovní účet a nemohl disponovat financemi na něm uloženými. Žalobce se tak obává, že by si po návratu do vlasti nemohl vyřídit potřebné doklady a že jako občan již úředně neexistuje.
14. Žalobce se závěry žalovaného uvedenými v napadeném rozhodnutí nesouhlasí, považuje je za formální, stručné, vnitřně rozporné, nedostatečně odůvodněné a nepřezkoumatelné. Dle žalobce žalovaný do významné míry zlehčoval důvody, pro které žalobce požádal o mezinárodní obranu a hledal rozpory v tvrzeních žalobce v těch nejmenších nerelevantních detailech, aby zpochybnil věrohodnost žalobce. Žalovaný se dále nevypořádal dostatečným způsobem s tvrzením žalobce o tom, že úřady v zemi původu žalobce neevidují jeho údaje, a že se žalobce domnívá, že došlo ke krádeži jeho identity.
15. Žalobce má za to, že došlo k naplnění § 14 zákona o azylu. Žalovaný však na zkoumání podmínek pro humanitární azyl rezignoval. Žalovaný nevzal v úvahu konkrétní okolnosti případu žalobce, skutečnost, že v České republice žije již nějakou dobu, že zde studoval, pracoval a již se zde integroval.

IV. Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. M.P.

16. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 21. 9. 2024 navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl. Projevil nesouhlas s obsahem žalobních námitek žalobce. Uvedl, že své rozhodnutí podložil důsledným přezkoumáním věrohodnosti a důvodnosti žalobcova příběhu, na což se zaměřil především pohovor s žalobcem. Jeho výpověď následně byla řádně vyhodnocena podle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti. Shrnul, že z důvodů uvedených žalobcem nelze dovodit, že by vypověděl okolnosti, z nichž v kombinaci s informacemi o zemi původu obsaženými ve správním spisu by plynuly indicie pro závěr, že by mohl mít odůvodněný strach z pronásledování či vážné újmy, jak stanoví zákon o azylu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je velmi detailní, pečlivé a nelze hovořit o jeho nepřezkoumatelnosti. Zopakoval, že žalobcova tvrzení nemají s taxativně vyjmenovanými důvody pro udělení azylu žádnou souvislost.
17. K námitkám o problémech s indickými úřady žalovaný uvedl, že žalobce bez omezení vycestoval do Irska, rovněž získal víza za účelem obchodních cest do několika zemí. Po svém návratu z Irska v roce 2017 obdržel od indických úřadů licenci k exportu potřebnou pro svou práci. Následně obdržel povolení k provozování své společnosti pro export a poradenství. Na základě uvedeného lze tedy konstatovat, že indické úřady vycházely žalobci vstříc v jeho úředních záležitostech, i když dle jeho mínění mohlo být vyřizování zdlouhavé. K námitce ukradené identity žalovaný odkázal na pohovory, které byly s žalobcem vedeny. Z těch vyplynulo, že si žalobce na přístup policie stěžoval na pasové kanceláři a kanceláři veřejné žaloby, kde mu bylo potvrzeno, že jej policie nezastihla v místě bydliště (zpočátku žalobce situaci řešil pouze telefonicky). Žalobce při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že poslední místo bydliště ve vlasti a rovněž i úředně registrovaný pobyt měl na adrese, kde žijí jeho rodiče. Nicméně v pohovoru dne 14. 4. 2023 uvedl, že po příjezdu z Irska se od svých rodičů odstěhoval. Žalovaný konstatoval, že i přes průtahy indické úřady výpis z rejstříku žalobci nakonec vydaly. Nelze také odhlédnout od skutečnosti, že žalobce místo toho, aby záležitost, proč jej policie opakovaně nezastihla v místě jeho bydliště, osobně řešil s policií, pouze tam zatelefonoval a následně raději vícekrát podal novou žádost o výpis z rejstříku trestů.
18. K telefonickým výhrůžkám žalovaný zopakoval, že ustaly v momentě, kdy žalobce potvrdil, že již nebude hovořit o náboženství. Žalobce se neobrátil na policii z obavy, že by mohl mít problém. Na policii se neobrátil i vzhledem k tomu, že věděl, že chce vycestovat, a tudíž opustil od jakéhokoli řešení této situace. Žalovaný podotkl, že žalobci pro jeho ateismus do jeho odjezdu z vlasti v roce 2022 již nikdo nevyhrožoval.
19. Ani skutečnost, že do něj strkali neznámí lidé a cítil, že to bylo kvůli jeho ateismu, není dle žalovaného relevantní azylový důvod, neboť ve městě s 50 000 obyvateli je zcela jistě běžným jevem, že do sebe lidé mohou při nastupování do dopravních prostředků narážet. Taktéž tvrzení, že v České republice potkal osoby, u nichž měl pocit, že je zná a že zde již byl, přinejmenším nekorespondují s jím silně deklarovaným ateismem.
20. Žalovaný uzavřel, že žalobce účelově nadsadil závažnost svých problémů a snažil se přesvědčit správní orgán o tom, že jeho potíže ve vlasti splňují znaky pronásledování. Žalovaný po pečlivém posouzení celého jím prezentovaného případu došel k jednoznačnému závěru o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Své tvrzení žalovaný opodstatňuje i tím, že sám žalobce uvedl v průběhu správního řízení, že pro svůj

ateismus nikdy nebyl ve vlasti obtěžován ani policií a rovněž ani státními úřady. V této souvislosti žalovaný odkázal i na snahy žalobce o legalizace pobytu v České republice.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“, ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu) a ve věci rozhodoval bez jednání, neboť pro to byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
22. Žaloba je důvodná.
23. Krajský soud se nejprve zabýval námitkami týkajícími se krádeže identity. Krajský soud se neztotožňuje s tvrzením žalobce, že se žalovaný touto námitkou v napadeném rozhodnutí nezabýval. Učinil tak na straně 9 napadeného rozhodnutí. Podrobně vysvětlil, jak probíhal proces žádosti o výpis z rejstříku trestů, racionálně zdůvodnil, že k průtahům docházelo mimo jiné proto, že policie žalobce nezastihla v místě bydliště, které uvedl ve své žádosti. Současně žalobce potvrdil, že mu byl výpis z rejstříku trestů nakonec vydán. Skutečnosti, které žalovaný podrobně rozebral v napadeném rozhodnutí, nenasvědčují tomu, že by žalobci měla být ukradena jeho identita. S odůvodněním žalovaného ohledně této otázky se krajský soud ztotožňuje.
24. Krajský soud se dále zabýval námitkou žalobce, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil jeho námitku ohledně ohrožení ve vlasti z důvodu, že je ateistou. Žalobce v žalobě namítal, že pochází z rodiny, která je silně nábožensky založená a nesouhlasí s jeho postojem ohledně náboženství. Žalobce se kvůli ateismu setkal s výhrůžkami, včetně telefonických výhrůžek smrtí, cizí lidé do něj kvůli ateismu naráželi. Žalobce tvrdil, že začal být ve vlasti odmítán, sociálně vyloučen, přestala s ním komunikovat vlastní rodina, proto žalobce ve vlasti přestal vycházet z domu a následně vycestoval z Indie.
25. Krajský soud se shoduje s žalovaným, že nebyly naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Podrobně však zkoumal, jestli nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
26. Výkladem odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně zabýval a pro jeho zkoumání akceptoval test přiměřené pravděpodobnosti (srov. rozsudek ze dne 26. 8. 2022, č. j. 5 Azs 153/2020-63, č. 4399/2022 Sb. NSS, či usnesení ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 Azs 195/2021-61, a ze dne 25. 4. 2024, č. j. 9 Azs 80/2024-26). Již v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, konstatoval, že přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, *„bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (...), nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.“* Nejvyšší správní soud se zabýval rovněž specifiky dokazování a otázkou rozložení důkazního břemene ve věcech mezinárodní ochrany. Dospěl k závěru, že řízení o mezinárodní ochraně je specifické tím, že je v něm často nutné rozhodovat za situace důkazní nouze (srov. např. rozsudek ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89), jde o prospektivní rozhodování (tj. posuzuje se odůvodněnost strachu z pronásledování či skutečné nebezpečí

vážné újmy v budoucnu) a nesprávné rozhodnutí má pro žadatele obzvláště závažné důsledky (srov. usnesení ze dne 30. 5. 2024, č. j. 5 Azs 264/2023-19). Prokazovat svá tvrzení je povinen primárně žadatel, nicméně správní orgán je povinen zajistit k žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů a informací, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, které je podporují (srov. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).

27. Test přiměřené pravděpodobnosti byl rozvinut Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77, který konstatoval: *„Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, může být shledán i v případě příslušníka určitého náboženského společenství, který v minulosti nebyl vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování, pokud bude v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že už z důvodu jeho členství je přiměřeně pravděpodobné, že by pronásledování z tohoto důvodu byl v budoucnu vystaven. Takovou přiměřenou pravděpodobnost pronásledování lze shledat i v důsledku kriminalizace členství v daném náboženském společenství, přičemž rozhodující je zejména pravděpodobnost stíhání takové skutkové podstaty v praxi země původu žadatele o mezinárodní ochranu.“*
28. K prospektivní povaze rozhodování o žádostech o mezinárodní ochranu Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 30. 11. 2023, č. j. 4 Azs 280/2023-71, uvedl, že minulé pronásledování je pouze indicií pro odůvodněné obavy z pronásledování do budoucna, avšak nikoli nutnou podmínkou. V rozsudku ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, pak konstatoval, že *„posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je úzce spjato s dalšími kritérii, jelikož, jak Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, posouzení podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaveno na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007-60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008-83). Samotný § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a s odůvodněností strachu z pronásledování jako prvkem objektivním, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti, ačkoliv předchozí pronásledování žadatele je závažným ukazatelem odůvodněnosti strachu žadatele z pronásledování (viz čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice). Z tohoto důvodu nelze vyloučit, že žadatel bude mít odůvodněný strach z pronásledování i v případech, kdy k němu v minulosti nedocházelo (obdobné závěry vyplývají z čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice i pro skutečné nebezpečí vážné újmy jakožto nezbytné podmínky pro udělení doplňkové ochrany). (...) V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112).“*
29. V nyní posuzované věci žalovaný test přiměřené pravděpodobnosti pronásledování řádně neprovedl. Zabýval se totiž ohrožením ze strany indických úřadů kvůli ateismu žalobce a podrobně popisoval, že žalobce se s žádnými zásadními problémy ze strany indických úřadů např. při výjezdu ze země a vyřizování záležitostí na úřadech kromě zdlouhavého procesu nesetkal. Žalobce však v průběhu správního řízení netvrdil jednu, ale vícero

skutečností, které měly prokazovat, že z důvodu svého ateismu mu hrozí ve vlasti pronásledování. Namítal, že jej vylučovala vlastní rodina, byl zcela izolován, telefonickými hovory mu neznámé osoby z důvodu ateismu vyhrožovaly smrtí, osoby na ulici do něj narážely. Nenamítal tak pronásledování ze strany veřejných, ale soukromých osob. Bylo tak povinností žalovaného na základě všech dostupných informací zhodnotit, zda lze u žalobce shledat přiměřenou pravděpodobnost pronásledování žalobce jako ateisty ze strany soukromých osob. Sam žalovaný v napadeném rozhodnutí na straně 8 připustil, že *„nezpochybňuje žadatelovy problémy skrz jeho ateismu v tak silně nábožensky založeném státě, jako je jeho vlast Indie“*. Bližšími okolnostmi případu se však žalovaný v této souvislosti nezabýval. Odkázal na rozsudek Vrchního soudu ze dne 6. 2. 2002, č. j. 5 A 758/2000-35, podle kterého *„je známým jevem v každé zemi (byť v některé více a v jiné méně, nicméně i v zemích nejvyššího standardu ochrany lidských práv a důsledné demokracie), že příslušníci určité rasy, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních a fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání ba dokonce přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrozličnější negativní lidské vlastnosti jako xenofobie, animozita, závist, msta za dřívější příkoří domnělá i skutečná, důvodná i nedůvodná obava o bezpečnost, náboženské důvody, strach z ohrožení sociálních jistot atd. To však samo o sobě není ještě pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 zákona o uprchlících. Pronásledováním není ani masový výskyt těchto jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že tu nejde o součást státní politiky, že tedy nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, tajně podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované“*. Bližší úvahu v souladu se závěry uvedenými v citovaném rozhodnutí však žalovaný neučinil. Nereagoval na tvrzení žalobce, že politický systém je silně navázán na náboženství, ani neuvážil o tom, zda by pronásledování ze strany soukromých osob indické orgány postihovaly, pokud by věděly, že je žalobce ateistou.

30. Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 3 Azs 22/2004-48, vyhrožování ze strany soukromé osoby, pokud není podporováno státem, zásadně nelze charakterizovat jako azylově relevantní pronásledování. Původcem pronásledování podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu může být soukromá osoba jen za určitých okolností, kdy lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Obvykle je tedy ve věcech mezinárodní ochrany vyžadováno, aby žadatel o azyl se nejprve musel pokusit tento nastalý stav řešit v zemi původu; až ve chvíli, kdy by se prokázala neochota nebo neschopnost státních orgánů jednat a ochránit žalobce, mohlo by se jednat o azylově relevantní důvod. V posuzované věci však žalobce vysvětlil, proč tak neučinil. Měl obavy z toho, že pokud by státní orgány dozvěděly o jeho ateismu, vyhrožování ze strany soukromých osob by se změnilo v pronásledování ze strany státu.
31. Lze dále odkázat například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2007, č. j. 7 Azs 65/2007-47, dle kterého *„tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách v dané zemi však ještě nečiní z*

takového ohrožení pronásledování, a tedy ani azylový důvod.“ Jakákoli úvaha o možnosti ochrany žalobce ve vlasti však v napadeném rozhodnutí chybí. Dále srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003-37, podle něhož za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí.

32. Povinností žalovaného bylo, aby podrobně uvážil o tom, zda lze u žalobce shledat přiměřenou pravděpodobnost pronásledování ze strany soukromých osob. Žalobce namítal, že je zcela izolován, nemohl vycházet z domu, bylo mu vyhrožováno telefonicky smrtí, cizí osoby narušovaly jeho fyzickou integritu. Žalovaný svou pozornost upřel toliko na to, že žalobce nebyl postihován státními orgány. U výhrůžek smrtí se spokojil s tím, že ustaly, když žalobce slíbil, že se k ateismu již nebude nijak vyjadřovat. To však znamená, že žalobce z důvodu obav o svůj život musel popřít své náboženské přesvědčení a pokud by tak neučinil, výhrůžky by zřejmě pokračovaly. Žalobce sám sdělil, že kvůli obavám o svůj život nevycházel z domu a rozhodl se vlast opustit.
33. Žalovaný měl povinnost v napadeném rozhodnutí zkoumat případné pronásledování ze strany soukromých osob jako celek mnoha jednotlivých obav žalobce a ty v souhrnu hodnotit pro posouzení přiměřené pravděpodobnosti pronásledování. Pokud by shledal, že k zde přiměřená pravděpodobnost pronásledování existuje, pak by takové zjištění samo o sobě nevedlo k závěru, že byly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný by se dále musel zabývat tím, zda se žalobce může domoci pomoci u státních orgánů, policie, jaká je zajištěna jeho ochrana. Tato věc je specifická v tom, že žalobce se neobrátil na státní orgány z liknavosti, ale kvůli obavám z toho, že by se dozvěděly o jeho ateismu a pronásledování ze strany soukromých osob by se změnilo v pronásledování ze strany státu. Z žádných zpráv, které měl žalovaný k dispozici ve správním řízení, se nepodává odpověď na otázku, jak státní orgány zacházejí s ateisty, zda jim hrozí negativní následky s tím spojené či nikoli. Žalobce několikrát poukazoval na to, že v Indii došlo ke změnám v politickém systému a je kladen důraz na náboženství. S ohledem na velikost vlasti žalobce je potřeba se zamyslet i nad tím, zda se jedná o celostátní problém, či by u žalobce nedošlo k vyřešení jeho problémů přemístěním do jiné části země.

VII. Závěr a náklady řízení

34. Lze tak uzavřít, že žalovaný se nezabýval řádně všemi tvrzeními žalobce, pro řádné zjištění skutkového stavu si neobstaral zprávy, které by zodpovídaly otázky, které je třeba posoudit. Jelikož skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá ve správním spise oporu a současně je nepřezkoumatelné, krajský soud z tohoto důvodu zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl ve věci úspěšný, náhradu nákladů řízení však nepožadoval a ani z obsahu správního spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady vznikly.
36. Žalobci byl ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ing. Tomáš Tillmann, jehož odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupci žalobce přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen

„advokátní tarif“) ve výši 4 620 Kč, dle obsahu spisového materiálu, a to za jeden úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále je součástí náhrady nákladů paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 450 Kč za jeden úkon při shora uvedených úkonech právní pomoci podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Celková částka tedy činí 5 070 Kč. Krajský soud uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení uvedenou částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29. ledna 2026

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně